

dr hab. Grzegorz Kuca, prof. UJ
Katedra Prawa Ustrojowego Porównawczego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Jagielloński

Kraków, 12.11.2024 r.

R E C E N Z J A

rozprawy doktorskiej

Pani **mgr Moniki Widziszowskiej** pt. „**Rada Polityki Pieniężnej w świetle Konstytucji RP**” (ss. 304) przygotowanej pod kierunkiem naukowym Pana **dr hab. Ryszarda Piotrowskiego, prof. UW**

I. Podstawa prawna i kryteria oceny

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017, poz. 1789), rozprawa doktorska, przygotowywana pod opieką promotora albo pod opieką promotora i promotora pomocniczego powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub oryginalne dokonanie artystyczne oraz wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej lub artystycznej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej. Wskazane wymogi pokrywają się w zasadzie z warunkami, jaki powinna spełniać rozprawa doktorska na gruncie art. 187 ust. 1 i 2 ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2021, poz. 478), który wymaga, aby rozprawa doktorska prezentowała ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej z tym, że przedmiotem rozprawy doktorskiej ma być oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne.

Mając to na uwadze należy uznać, że ustawodawca formułuje trzy podstawowe wymogi wobec rozprawy doktorskiej, która powinna: 1) stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, 2) wykazywać ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w danej dyscyplinie naukowej oraz 3) umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Z tych powodów dokonując oceny przedłożonej mi rozprawy doktorskiej odniosę się do

następujących zagadnień: 1) wybór i ujęcie tematu rozprawy, 2) systematyka i układ, 3) założenia badawcze, 4) ocena merytoryczna, 5) bibliografia i odesłania, 6) ocena formalna.

II. Wybór i ujęcie tematu rozprawy

Jak już wskazano rozprawa doktorska powinna stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, którego sformułowanie polega na określeniu i objaśnieniu pewnego, obiektywnego stanu niewiedzy na gruncie dotychczasowej wiedzy. Przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska pt. „Rada Polityki Pieniężnej w świetle Konstytucji RP” niewątpliwie spełnia ten walor. Jest tak co najmniej z dwóch powodów. Po pierwsze, wydarzenia trzech kryzysów (finansowego, zdrowotnego, militarnego) z początku XX w. zmusiły Polskę i inne państwa do podejmowania szeregu działań w ramach polityki fiskalnej (deficyt budżetowy i dług publiczny) i monetarnej (inflacja, stopy procentowe), które wymagały wprowadzenia ekstraordynaryjnych i niespotykanych dotychczas mechanizmów ekonomicznych i prawnych, a te – w ocenie wielu specjalistów – muszą prowadzić do zredefiniowania założeń polityki makroekonomicznej, a w konsekwencji do nowego ukształtowania relacji między Radą Ministrów a NBP i jego organami. Po drugie, Konstytucja RP z 1997 r. należy do tej grupy konstytucji państw UE, która uwzględnia unormowanie prawne problematyki bankowości centralnej, ale jednocześnie nie zawiera przepisów pozwalających na pogodzenie pozycji NBP i jego organów z funkcjonowaniem wspólnego systemu walutowego, tak jak regulują to niektóre ustawy zasadnicze: Grecji (art. 80 Konstytucji), Republiki Federalnej Niemiec (art. 88 Ustawy Zasadniczej), Republiki Portugalii (art. 102 Konstytucji Portugalii). Mając to na uwadze należy stwierdzić, że wybór tematu nastąpił z dużym rozeznaniami. Odnotować bowiem należy brak pozycji monograficznej czy szerzej zakrojonych studiów dotyczących Rady Polityki Pieniężnej, a konieczność zabezpieczenia się przed skutkami kolejnych kryzysów, które nieuchronnie wystąpią w Polsce i na świecie oraz powracające po kilku latach postulaty integracji Polski ze strefą euro niosą potrzebę, a nawet konieczność prowadzenia badań nad rolą NBP i jego organów. Sposób ujęcia tematu nie budzi żadnych zastrzeżeń. Praca pozostaje w obszarze prawa konstytucyjnego i otwiera się z racji wskazanych wyżej kwestii na prawo konstytucyjne porównawcze.

III. Systematyka i układ

Praca liczy 304 strony maszynopisu, w tym: 272 strony tekstu zasadniczego, 8 stron mających charakter redakcyjny (strona tytułowa, spis treści, wykaz skrótów) oraz 24 strony bibliografii (w następującym układzie: literatura, orzecznictwo TK, orzecznictwo sądów, ustawy, biuletyny KKZN, dokumenty międzynarodowe, strony internetowe). Liczba stron jest właściwa dla rozpraw doktorskich, pozwala na lekturę pracy w rozsądnych granicach czasowych, zapewnia łatwe przyswojenie wszystkich wątków oraz powiązanie ich ze sobą.

Jeśli chodzi o układ wewnętrzny to praca składa się z tradycyjnie ujętego „wprowadzenia” (s. 9–15) zawierającego elementy z zakresu metodologii nauk prawnych, siedmiu merytorycznych rozdziałów (s. 16–268) oraz „konkluzji” (s. 271–280). Poszczególne rozdziały mają zróżnicowaną objętość: najdłuższy rozdział pierwszy liczy 77 stron, a najkrótszy rozdział szósty – 14. Każdy z rozdziałów ulega dalszemu podziałowi na mniejsze jednostki – podrozdziały, których liczba waha się od czterech (rozdział piąty) do trzynastu (rozdział pierwszy).

Układ wewnętrzny jest poprawny, składa się na niego: rozdział I. pt. „Regulacje w zakresie bankowości centralnej w konstytucjach państw współczesnych”, rozdział II. „RPP w świetle zasad i wartości konstytucyjnych”, rozdział III. „Regulacje finansów publicznych w Konstytucji RP - Narodowy Bank Polski i organy NBP”, rozdział IV. „Powoływanie i zadania Rady Polityki Pieniężnej w świetle Konstytucji i ustawy o NBP”, rozdział V. „Analiza statusu NBP i RPP: przepisy konstytucji, ustawy o NBP, regulaminu”, rozdział VI. „Współpraca Rady Polityki Pieniężnej z innymi organami państwowymi, jej odpowiedzialność oraz kompetencje prawotwórcze”, rozdział VII. „Konstytucyjne gwarancje niezależności Narodowego Banku Polskiego”.

Przyjęta systematyka jest poprawna i spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim.

IV. Założenia badawcze

Podstawowym elementem każdej rozprawy doktorskiej jest właściwe sformułowanie zasadniczego problemu badawczego (oraz ewentualnych problemów

i pytań szczegółowych), hipotezy, tez, a także założeń przyjętych przy ich formułowaniu, a następnie wyciągnięcie poprawnych konstrukcyjnie wniosków. Hipoteza będąca przypuszczeniem lub prawdopodobieństwem istnienia (obecności) lub nie danej rzeczy, zdarzenia, czy też zjawiska w określonym miejscu lub czasie podlega udowodnieniu, a postawione tezy stanowiące pewne założenia przyjęte w procesie badawczym – weryfikacji, w tym także falsyfikacji. Wskazane wyżej, z natury rzeczy skrótowo, założenia metodologiczne znajdują uzewnętrznienie we wstępie nazwanym „wprowadzeniem” recenzowanej rozprawy doktorskiej, który zawiera omówienie problematyki pracy (s. 9), uzasadnienie wyboru tematyki badawczej (s. 10), stan badań (s. 10–11), cele badawcze i problemy badawcze (s. 11–12), systematykę pracy (s. 12–14), metodologię pracy (s. 14 – 15).

Jeśli chodzi o hipotezę badawczą, to została ona połączona z celem rozprawy, a kryje się pod nim „weryfikacja hipotezy zgodnie z którą RPP w obecnym kształcie służy urzeczywistnieniu zasad i wartości konstytucyjnych wyznaczających ustrojową tożsamość finansów publicznych” (s. 11). Ponadto w rozprawie zawarto jedną tezę będącą założeniem, że „uregulowania dotyczące RPP tworzą stabilne ramy prawne pozwalające na realizację konstytucyjnie wyznaczonego celu prowadzenia polityki pieniężnej przez niezależny organ władzy monetarnej” (s. 12). Być może szkoda, że w tej części rozprawy zabrakło większej liczby tez, które – jestem głęboko przekonany – ułatwiłyby przeprowadzenie badań i wyciągnięcie instruktywnych wniosków. Tezy te mogłyby uwzględniać wyżej wskazane powody przemawiające za zasadnością podjęcia badań naukowych nad NBP i jego organami, w tym tytułową Radą Polityki Pieniężnej. Ostatnia część wstępu zawiera – jak wskazuje Autorka – „metodologię pracy”, ale w gruncie rzeczy opisuje dobrane i zastosowane „metody badawcze” (w tym metodę: historyczno-prawną, instytucjonalno-prawną, systemową, komparatystyczną, formalno-dogmatyczną) oraz wykładnicze (wykładni językowej, systemowej, funkcjonalnej). Wymagana byłaby w tym zakresie nieco większa precyzja i szczegółowość.

Przedstawione założenia badawcze ujęte w ramy wstępu upoważniają do stwierdzenia, że rozprawa doktorska zawiera najważniejsze w sensie naukowym elementy: 1) merytoryczne uzasadnienia wyboru tematyki oraz obecny stan badań; 2) określenie istotności podjętych badań; 3) sformułowanie zasadniczego problemu badawczego, a także hipotezy oraz jednej roboczej tezy; 4) wskazanie na stosowane metody badawcze i – co nie jest konieczne – charakterystykę układu (sekwencji) pracy.

V. Ocena merytoryczna

Jeśli chodzi o ocenę merytoryczną to rozpocznę od stwierdzenia, że recenzowana praca spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim, a co za tym idzie, wnoszę o jej przyjęcie i dopuszczenie do dalszych stadiów postępowania w przewodzie doktorskim. W moim przekonaniu, mgr Monika Widziszowska opanowała w wystarczającym stopniu umiejętność przeprowadzenia eksplikacji przepisów prawa oraz ujmowania materii w sposób syntetyczny. Z uwagi jednak na polemiczny charakter recenzji, obok wskazania mocnych stron rozprawy, przedstawię także jej słabsze fragmenty, a niekiedy uwagi polemiczne. Jestem przekonany, że takie ujęcie pozwoli na dokonanie niezbędnej korekty, która może okazać się przydatna w przypadku podjęcia decyzji o publikacji recenzowanej rozprawy doktorskiej.

W rozdziale I. pt. „Regulacje w zakresie bankowości centralnej w konstytucjach państw współczesnych”, Autorka właściwie identyfikuje powody (przesłanki) zamieszczenia regulacji z zakresu finansów publicznych w konstytucjach państw współczesnych (s. 16–21) oraz konstytucjonalizacji ograniczeń polityki fiskalnej (s. 22–25), a nadto precyzyjnie charakteryzuje zakres i sposób unormowania finansów publicznych w Konstytucji RP (s. 25–35). Zasadnie podejmuje zagadnienie genezy, kształtowania i rozwoju bankowości centralnej (od s. 35) uwzględniając zarówno rozwój bankowości na świecie (Bank Szwecji, Bank Anglii, Rezerwa Federalna USA, Bank Japonii, Szwajcarski Bank Narodowy, Bank Centralny Australii, a także Europejski Bank Centralny), jak również w Polsce (od s. 54).

W dalszej części Autorka przedstawia status prawny banków centralnych (od s. 61), autonomię banków centralnych (od s. 62), prawne podstawy ich działalności (od s. 64), podstawy prawne i uregulowania problematyki bankowości centralnej w konstytucjach (s. 67–80), formy własności banku centralnego, rodzaju i zakresu przyznawanych uprawnień (od s. 83), relacji banku centralnego z rządem i parlamentem (od s. 84), powoływania/odwoływania, kadencji władz banków centralnych (od s. 87), odpowiedzialności prawnej (s. 89–90). Moim zdaniem w tej części rozważań powinny pojawić się szerzej zakrojone badania dotyczące jawności/niejawności, przejrzystości i transparentności działań banków centralnych, zwłaszcza, że Autorka w podsumowaniu rozdziału I. dostrzega wskazany wyżej problem słusznie stwierdzając, że „z uwagi na

wzrastające znaczenie banków dla gospodarek krajów, wzrasta również znaczenie ich niezależności oraz zakres stojących przed nimi zadań, istotnie wzrasta też znaczenie ich odpowiedzialności oraz przejrzystość (transparentności) podejmowanych przez nie działań” (s. 93).

W rozdziale II. pt. „RPP w świetle zasad i wartości konstytucyjnych” Autorka charakteryzuje w szczególności: pojęcia zasad i wartości konstytucyjnych (s. 94–95), zasadę dobra wspólnego (od s. 96), zasadę demokratycznego państwa prawnego (s. 98–102), zasadę suwerenności Narodu (od s. 102), zasadę podziału władzy (s. 104–115) oraz elementy składowe niezależności banku centralnego (od s. 115). W moim przekonaniu bez tego fragmentu nie mogłaby się obyć recenzowana rozprawa doktorska, gdyż z jednej strony zawarte w nim rozważania stanowią podstawę do precyzyjnego określenia statusu Rady Polityki Pieniężnej w konstytucyjnym systemie organów państwowych oraz organów wewnętrznych Narodowego Banku Polskiego, z drugiej strony, siłą rzeczy skłaniają do formułowania dalszych pytań i wątpliwości, a do takich należy w szczególności pytania: 1) o rolę Rady Polityki Pieniężnej w przeciwdziałaniu, dostrzeganego także w ostatnich latach w polskiej nauce prawa, zjawiska nadmiernej eksploatacji dobra wspólnego¹ oraz 2) zasadności powrotu do założeń polityki monetarnej przed wskazanymi wyżej kryzysami, który w zakresie bilansów banków centralnych może być utrudniony i rozciągnięty na wiele lat.

W tych okolicznościach, moim zdaniem, zasadnie można twierdzić, że ulega zmianie podejście do polityki makroekonomicznej wymagające ukształtowania nowych relacji pomiędzy rządem a bankiem centralnym. Tytułem przykładu omawiany w pracy Bank Anglii, uważany za instytucję określającą światowe standardy bankowości centralnej, został utworzony w 1694 r. głównie dla finansowania wydatków wojennych Wilhelma III Orańskiego, co może, choć nie musi, przemawiać za twierdzeniem, że polityka monetarna była i pewnej mierze nadal jest ściśle powiązana z władzą polityczną. Uwzględniając te założenia, niektórzy twierdzą, że model bankowości centralnej opracowany i wdrożony w drugiej połowie XX w. zerwał z tym naturalnym jej związkiem, a sytuacje kryzysowe mogą zmusić władze polityczne i monetarne do ścisłego współdziałania w celu rozwiązania głównych problemów współczesnego państwa².

¹ Zob. P. Panfil, *Reguły i iluzje fiskalne w Polsce. Ujęcie prawnofinansowe*, Gdańsk 2021, s. 25.

² Zob. S. Kelton, *The Deficit Myth: Modern Monetary Theory and the Birth of the People's Economy*, New York 2020.

Rozdział III. pt. „Regulacje finansów publicznych w Konstytucji RP - Narodowy Bank Polski i organy NBP“ zawiera omówienie: genezy i przebiegu prac KKZN (od s. 132), rozpatrywanych modeli kierownictwa banku centralnego (s. 142–152), uregulowań zawartych w rozdziale X Konstytucji RP (od. s. 153), znaczenia konstytucjonalizacji bankowości centralnej (od s. 159) oraz konsekwencji objęcia RPP unormowaniem konstytucyjnym (s. 164–175). Celnie Autorka stwierdza, że utworzenie w 1997 r. RPP i powierzenie jej funkcji kształtowania polityki pieniężnej państwa stanowiło diametralną zmianę pozycji i roli NBP, a istotne znacznie ma przy tym nadanie jej rangi konstytucyjnej, co wzmacnia jej niezależność od wpływów politycznych i pozwala na efektywne prowadzenie polityki pieniężnej oraz realizacji konstytucyjnie powierzonych jej zadań (s. 176). Słuszność ma też Autorka stwierdzając, że przyjęcie takiego rozwiązania stanowi zarazem ograniczenie możliwości zmian w strukturze lub funkcjonowaniu RPP, co może być zarówno zaletą (np. w przypadku zabezpieczenia przed nadmiernymi interwencjami politycznymi), jak i wadą (np. w przypadku konieczności szybkiej adaptacji w kontekście planów przystąpienia do strefy euro).

W rozdziale IV. pt. „Powoływanie i zadania Rady Polityki Pieniężnej w świetle Konstytucji i ustawy o NBP” Autorka wychodzi od słusznego założenia, że w odniesieniu do kolegialnych organów państwa wyróżniamy trzy modele określania kadencyjności: 1) kadencja organu jest ściśle ustalona, 2) kadencji poszczególnych członków jest określona, ale nie kadencja samego organu, 3) kadencja odnosi się zarówno do kadencji organu, jak i poszczególnych jego członków (s. 179). To wyjściowe założenie stanowi podstawę do rozważań na temat kadencyjności i składu RPP (od. s. 180), które rzutują na sposób podejmowanych decyzji (s. 192) i powoływania jej członków (s. 194 – 199). W ocenie Autorki, ustanowienie 6 letniej kadencji członka Rady wydaje się być optymalnym rozwiązaniem, gdyż jest to wystarczająco długi okres sprawowania funkcji, przy czym, formułowane przesłanki odwołania członka RPP wywołują pewne wątpliwości interpretacyjnych (s. 200), podobnie jak podział kompetencji pomiędzy organami NBP. W szczególności przyznanie RPP wykonywania funkcji nadzorczych wobec NBP i jego pozostałych organów nie wydaje się dobrym rozwiązaniem ze względu na brak właściwego przygotowania członków RPP do wykonywania takich zadań (s. 201).

Rozdział V. pt. „Analiza statusu NBP i RPP: przepisy konstytucji, ustawy o NBP, regulaminu“ zawiera ciekawe rozważania na temat istotnego ustrojowo problemu kwalifikacji prawnej NBP (od s. 204) oraz statusu RPP (od s. 216), a także sporów o ten

status ustrojowy. Celnie na s. 229 Autorka przyjmuje, że „zajmowanie się ustalaniem i realizacją polityki pieniężnej to główne zadanie Rady wynikające z przepisów Konstytucji i ustawy. Inne wymienione w ustawie o NBP kompetencje znacznie przekraczają zakres kompetencji wynikający z Konstytucji RP i tylko część z nich związana jest ze stanowieniem polityki pieniężnej”, podobnie jak to, że „Rada nie jest organem przystosowanym do wykonywania funkcji nadzorczych wobec NBP i jego pozostałych organów” (s. 230), a „jej unormowania wykazują jednak pewne wewnętrzne niespójności” (s. 231).

Kolejny rozdział VI. pt. „Współpraca Rady Polityki Pieniężnej z innymi organami państwowymi, jej odpowiedzialność oraz kompetencje prawotwórcze” zawiera charakterystykę wzajemnych relacji RPP i RM (s. 232 – 235), odpowiedzialności RPP oraz kompetencji prawotwórczych NBP (s. 239–244). Za inspirujący należy pogląd o potrzebie stworzenia uregulowań pozwalających na rozwiązywanie sytuacji spornych powstających podczas współdziałania RPP i Rady Ministrów. W ocenie Autorki, do tarć i konfliktów RPP z RM dochodzi w związku z tym, że Rada jest organem niezależnym i odpowiedzialnym za politykę pieniężną. Zadanie wspierania polityki rządu może być i bywa nieraz trudne do pogodzenia z rzeczywistą dbałością o wartość pieniądza polskiego. Nie sposób zatem wyeliminować całkowicie możliwość pojawienia się konfliktów. Wydaje się jednak, że istnieje potrzeba stworzenia w tym zakresie odpowiednich ram prawnych. Być może szkoda, że Autorka nie formułuje dalej idących propozycji rozwiązania tego, jak się zdaje, istotnego ustrojowego problemu.

Ostatni rozdział VII. dotyczy gwarancji niezależności Narodowego Banku Polskiego i jego organów, w tym zawiera charakterystykę niezależności organów państwowych (s. 247–250), ustrojowych aspektów niezależności NBP (od s. 251) oraz jej ochrony (od s. 259) oraz niezależności a odpowiedzialność oraz przejrzystość działania organów NBP (od. s. 261). Słusznie Autorka wskazuje, że bank centralny powinien ponosić odpowiedzialność za swoje działania i decyzje, ponieważ ma ogromny wpływ na stabilność gospodarki. Decyzje podejmowane przez NBP mają wpływ na inflację, stopy procentowe, kurs waluty oraz ogólną kondycję gospodarki. Dlatego ważne jest, aby bank centralny działał transparentnie i był odpowiedzialny, aby zapewnić stabilność i wzrost gospodarczy kraju. Być może należałoby ustanowić mechanizmy, które umożliwią lepszą ocenę jego efektywności i przejrzystość działania” (s. 269–270).

Pracę zamykają syntetycznie ujęte „Konkluzje” (s. 271–280) obejmujące uogólnione wnioski wypływające z analiz zawartych w poszczególnych rozdziałach. Wynikają z nich następujące ustalenia: po pierwsze, Autorka dostrzega ewolucję uwarunkowań i treści przepisów prawnych stanowiących podstawę funkcjonowania bankowości centralnej w kierunku coraz większej niezależności. Po drugie, zmiany te odbywają się wraz z odchodzeniem od indywidualnego, na rzecz kolegialnego modelu podejmowania decyzji przez banki centralne. Po trzecie, coraz częściej dochodzi do mniej lub bardziej rozbudowanej konstytucjonalizacji banku centralnego. Po czwarte, coraz częściej funkcję projektowania i nadzorowania realizacji polityki pieniężnej powierza się specjalnie w tym celu stworzonemu organowi, tak jak w przypadku Polski – RPP. Po piąte, analiza statusu RPP dowodzi, że przyjęte unormowania prawne nie stanowią zharmonizowanej wewnętrznie i kompletnej koncepcji funkcjonowania tego organu. Po szóste, RPP nadano status konstytucyjnego organu państwa, a przyjęte rozwiązanie prawne jest nietypowe, gdyż łączy status RPP jako konstytucyjnego organu państwa ze statusem organu wewnętrznego NBP. Po siódme, uczynienie z RPP niezależnego organu konstytucyjnego jest rozwiązaniem korzystnym, ale zawarcie w konstytucji uregulowań RPP może być postrzegane jako niepełne w kontekście planów przystąpienia do strefy euro. Po ósme, jako dobre rozwiązanie należy ocenić kolegialność działania RPP, za czym przemawia w szczególności złożoność polityki pieniężnej i współczesnych rynków finansowych. Po dziewiąte, krytycznie należy ocenić działania RPP związane z zastosowaniem nietypowych instrumentów polityki pieniężnej w okresie kryzysu. Po dziesiąte, wzrasta przejrzystość działania organów władzy monetarnej, w tym również NBP i RPP, co z kolei sprzyja lepszemu poznaniu działań tych organów poddawanych społecznej ocenie i wzmacniania wiarygodność. Podsumowując Autorka zajęła stanowisko, że pomimo pewnych braków RPP wypełnia wyznaczoną jej rolę ustrojową. Właściwa strategia polityki pieniężnej (przyjęta strategia celu inflacyjnego, elastyczny dobór instrumentów, relatywnie szybkie powracanie do wyznaczonego celu inflacyjnego po sytuacjach kryzysowych) oraz transparentność podejmowanych działań umożliwiającą społeczną kontrolę przyczyniają się do budowaniu zaufania do wartości pieniądza, a tym samym do ochrony wartości konstytucyjnie chronionych.

VI. Bibliografia i odesłania

Bibliografia obejmuje łącznie: 396 pozycji, w tym 301 pozycji literatury (zarówno w języku polskim, jak i angielskim), 14 orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, 3 orzeczenia sądów, 5 ustaw, w tym: dekret z 15 stycznia 1945 r. o Narodowym Banku Polskim, 8 Biuletynów Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego, 4 dokumenty międzynarodowe, 61 odnośników do stron internetowych zawierających komentarze i opinie, ale także opracowania zwarte oraz akty prawne (w szczególności konstytucje państw UE). Mając to na uwadze mogę zasadnie twierdzić, że Bibliografia jest rozbudowana i wewnątrznie zróżnicowana, a dzięki temu kompletna. Wskazane pozycje znajdują uzewnętrznienie w warstwie przypisów, których liczba sięga aż 755. Przypisy sporządzane są zgodnie ze sztuką oraz z odpowiednią intensywnością. Niektóre z nich zawierają odesłanie do bibliografii, inne mają charakter komentatorski. Z tych powodów mogę uznać, że pani mgr M. Widziszowska skompletowała obszerną i zróżnicowaną bazę źródłową, korzysta z niej w sposób właściwy oraz zdyscyplinowany.

VII. Ocena formalna

Jeśli chodzi o język pracy to jest on poprawny pod względem gramatycznym i stylistycznym. Z powinności recenzenta mogę jedynie stwierdzić, że tylko w pojedynczych miejscach powinny pojawić się, bo ich brakuje, znaki interpunkcyjne. Lektura pracy jest przyjemna i łatwa w odbiorze, co nie umniejsza naukowego poziomu, ale miejscami tekst ujęto w zbyt krótkich akapitach. W mojej cenie dłuższe bloki tekstu pozwoliłyby na płynniejszą narrację oraz poczucie większej swobody i świadomości warsztatowej, dotyczy to m.in. wstępu, jak i końcówki rozdziału I w części dotyczącej wątków porównawczych. Mam świadomość, że jest to zadanie trudne, ale z doświadczenia wiem, że możliwe do wykonania. Następujące po sobie wątki nawiązują do wcześniejszych rozważań i stanowią ich logiczną konsekwencję, co należy przyjąć z uznaniem. Pracę charakteryzuje właściwy dobór pojęć i terminów oraz ich aplikacja, co miejscami wymagało wyboru określonego kierunku rozumowania i uwzględnienia często rozbieżnych poglądów przedstawicieli nauki prawa. Daje to podstawę do pozytywnej oceny strony formalnej rozprawy doktorskiej.

VIII. Wnioski

Podsumowując, mając na uwadze oryginalność rozwiązane go problemu naukowego, ogólną wiedzę teoretyczną kandydatki oraz jej umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej, a także poziom opanowania przez mgr Monikę Widziszowską warsztatu naukowego i merytoryczną jakość opracowania mogę stwierdzić, że rozprawa doktorska pt. „Rada Polityki Pieniężnej w świetle Konstytucji RP” spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim, określone w art. 13 ust. 1 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1791 ze zm.) w związku z art. 179 ust. 1 ustawy z 3 lipca 2018 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r. poz. 1669 ze zm.), a tym samym wnoszę o jej przyjęcie i dopuszczenie do dalszych etapów postępowania w przewodzie doktorskim.



dr hab. Grzegorz Kuca, prof. UJ

